

M - Handel inom EU, import och export

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Det här lagstiftningsområdet omfattar handel inom EU samt import från och export till tredje land.

I det här området ingår lagstiftning som reglerar speciella frågor när det gäller införsel och utförsel, alltså handel inom EU, samt import från och export till länder utanför EU, det vill säga "tredje land".

Normalt gäller fri rörlighet av varor inom EU. Varor från annat EU-land eller som importerats till annat EU-land kan fritt tas in i Sverige.

På första anläggningen inom EU som varor importerade från tredje land levereras till ska det finnas ett CHED-dokument tillgängligt elektroniskt eller utskrivet. CHED-P (Common Health Entry Document) är en förhandsanmälan i systemet TRACES.NT som används vid import av animaliska livsmedel. CHED-D (Common Health Entry Document) används vid import av vegetabiliska livsmedel och köksredskap.

För produkter som inte omfattas av krav på kontroll vid gränskontrollstationer, det vill säga vissa vegetabiliska livsmedel och vissa sammansatta livsmedel, är bara marknadskontroll möjlig. Den kontrollen utförs av Livsmedelsverket, kommuner och länsstyrelser.

Det här lagstiftningsområdet innehåller regler där förändringar är särskilt vanlig.

Import av livsmedel och köksredskap till EU

M01 - Salmonellagarantier vid införsel

I Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:22) om kontroll vid handel med animaliska livsmedel inom EU föreskrivs om kontroll av de så kallade "Salmonellagarantierna" som finns i förordning (EG) nr 853/2004. Nöt- och fläskkött, fjäderfäkött och ägg som införs i Sverige ska vara undersökta för salmonella och medföljas av intyg som visar att ingen salmonella har påträffats i partiet, se förordning (EG) nr 1688/2005.

Kontrollen av intyget ska göras vid den anläggning som först tar emot partiet i Sverige.

Vid import från tredje land direkt till Sverige kontrolleras salmonella vid gränskontrollen av Livsmedelsverket.

Salmonellagarantierna

M02 - Utförsel av vissa fiskarter som fångats i Östersjön, Vänern eller Vättern

Sveriges undantag från EU-bestämmelserna när det gäller gränsvärden för dioxin och PCB i vissa fiskarter beskrivs i förordning (EU) 2023/915. Svensk lagstiftning om handel med dessa fiskarter finns i förordning SFS 2011:1494 och LIVFS 2014:22. Fiskarterna som bestämmelserna gäller för är vildfångad lax, öring, röding, flodnejonöga och sill/strömming.

Kontrollens syfte är främst att verifiera att spårbarheten av den aktuella fisken och produkterna av sådan fisk upprätthålls, så att den inte säljs till andra EU-länder, samt att tydlig information om fiskens ursprung följer med partiet genom handelskedjan och till konsument.

Handel med dessa fiskarter är tillåten inom Sverige.

M03 - Importförbudna vegetabilier och animalier

Det finns olika EU-beslut och förordningar om importförbud. Förbuden är riktade mot ett visst land och vissa produkter från det landet. Importförbudna vegetabiliska livsmedel som påträffats inne i landet, ska förbjudas av kontrollmyndigheten till anläggningen där sändningen finns.

Se tabell 1 om vem som är behörig myndighet att fatta beslut om importförbudna animaliska livsmedel
Kontroll av importförbudna vegetabiliska och animaliska livsmedel

M04 - Importerade vegetabiliska livsmedel som omfattas av krav på gränskontroll

Rapporteringspunkten gäller importerade vegetabiliska livsmedel som omfattas av krav på gränskontroll.

Vissa importerade vegetabiliska livsmedel från vissa länder utanför EU ska gränskontrolleras av Livsmedelsverket. CHED-D (Common Health Entry Document) ska visas vid förtullning och medfölja livsmedlet till första anläggningen i EU elektroniskt eller i utskriven form. CHED-D består av två delar. Del ett är förhandsanmälan till gränskontrollstationen, del två är godkännandebeslutet från gränskontrollstationen.

Kontroll som görs i leden efter gränskontrollen och som syftar till att kontrollera att vegetabiliska livsmedel för vilka det finns krav på gränskontroll verkligen har passerat en gränskontroll och att CHED-D finns vid första mottagande anläggning, elektroniskt eller i utskriven form, rapporteras här.

Följande lagstiftning reglerar detta:

Förordning (EU) 2019/1793, Förordning (EU) 2021/1533, Förordning (EU) 2020/1158, Förordning (EU) 2019/1602 och Beslut 2011/884/EU

Se förlagan till hur CHED-D ser ut i bilaga II, del 2, avsnitt D, i förordning (EU) 2019/1715.

M05 - Godkännande av vissa tredjeländers kontroller före export av vissa livsmedel avseende mykotoxiner

Kontroll av importerade mandlar från USA samt vete från Kanada regleras i förordning (EU) 2015/949. Förordningen medger att dessa livsmedel kan pre-exportkontrolleras i det avsändande landet.

Sändningarna ska provtas. Av pre-exportkontrollerade sändningar ska mindre än 1% provtas för aflatoxiner (mandel) eller Ochratoxin A (vete). För sändningar som inte har pre-exportkontrollerats är provtagningsfrekvensen 20% när det gäller aflatoxiner. Analyser ska ske på laboratorium ackrediterat för Aflatoxin- eller Ochratoxin A-analys.

Utöver provtagning, som del av den fysiska kontrollen, ska varje sändning dokumentkontrolleras. Även riskbaserad identitetskontroll ska genomföras och lämpligen görs detta i samband med provtagningen. Se artikel 45.1 i förordning (EU) 2017/625.

Det är den behöriga myndigheten för den registrerade importören som ansvarar för att utföra kontrollen. Tullverket notifieras om sändningarna och vidarebefordrar i sin tur upplysning om sändningar till behörig kontrollmyndighet. Det sker via Livsmedelsverket.

M06 - Import av groddar och frön för groddning

Om fröerna för groddning eller groddarna har sitt ursprung i länder utanför EU (tredjeland) måste varje sändning fröer och groddar åtföljas av ett importintyg. Importintyget ska överensstämja med förlagan i förordning (EU) 2020/2235, bilaga III, kapitel 51 (se övergångsbestämmelser i artikel 35).

Kontroll av spårbarhet och intyg för groddar och fröer för groddning

Checklista för spårbarhet och import av fröer för groddning

M07 - GMO-kontroll vid import av ris från USA

Livsmedelsverket och kommunerna ska ta prover på alla produkter som kan innehålla GMO, enligt förordning (EG) nr 1829/2003. Kontrollmyndigheterna ska enligt beslut 2010/315/EU ta stickprover på risprodukter importerade från USA för att kontrollera att det inte finns produkter som innehåller, består av eller är tillverkade av rissorten "LL RICE 601" på marknaden.

M08 - Allmänna bestämmelser och övriga regler om import

Allmänna krav för livsmedel som importeras till gemenskapen (från tredje land) finns bland annat i artikel 11 i förordning (EG) nr 178/2002 och i artikel 10 i förordning (EG) nr 852/2004.

Gränskontroll ska göras vid en gränskontrollstation vid första EU-gräns för införsel på EUs territorium. Första EU-gräns kan vara Sverige eller ett annat EU-land. Till exempel om ett gränskontrollpliktigt livsmedel tas från Ryssland via Finland till Sverige ska gränskontrollen göras vid gränskontrollstationen i Finland. I så fall ska första mottagare i Sverige vid förfrågan kunna visa upp ett godkänt CHED-beslut från gränskontrollen i Finland. Se artikel 1.1 i förordning (EU) nr 2019/1013 och artikel 3 i förordning (EU) nr 2019/1602.

M09 - Exportkontroll

Allmänna krav för livsmedel som exporteras från gemenskapen (till tredje land) finns bland annat i artikel 12 i förordning (EG) nr 178/2002 och i artikel 11 i förordning (EG) nr 852/2004.

M10 - Kontroll av privat intyg för sammansatta livsmedel från land utanför EU

De sammansatta livsmedel, som finns på undantagslistan över produkter som inte ska gränskontrolleras (bilagan till förordning (EU) 2021/630), ska åtföljas av ett så kallat privatintyg. Dessa sammansatta livsmedel måste vara lagringståliga i rumstemperatur och får inte innehålla kött, för att få undantas krav på gränskontroll. Privatintyget ska finnas med när livsmedlen släpps ut på marknaden. Kommunen eller Livsmedelsverket regionalt kontrollerar privatintyg stickprovsmässigt.

Privatintyget ska vara utformat enligt bilaga V i förordning (EU) 2020/2235. Privatintyget ska åtfölja sändningen vid tidpunkten för utsläppandet på marknaden, det vill säga till första mottagande anläggning. Se artikel 22.2 i förordning (EU) 2022/2292 och artikel 3.8 i förordning (EG) 178/2002. Om det visar sig i privatintyget att ingående animaliskt livsmedel i det sammansatta livsmedlet INTE kommer från land utanför EU eller anläggning som är godkänt för export till EU kontaktas Livsmedelsverket för fortsatt handläggning.

Kontroll av privat intyg

Senast uppdaterad 12 december 2023 Ansvarig grupp SV_KL